International Conference on
Linguistics, Literature And Translation

International Conference on Linguistics, Literature And Translation - double-blind peer-reviewed, monthly, open-access procedding published to get ecxellence on Research and Development. It publishes high-quality articles across the breadth of linguistics, literature and translation research. With its uniquely broad coverage, all articles are free to access across the globe, allowing authors to share their research and maximise its impact. The boletin on Linguistics, Literature And Translation is led by expert international editorial board members who take an objective approach to peer review, ensuring each research paper is reviewed and evaluated on its own scholarly merits and research integrity. Joining your work in the International Conference of Linguistics, Literature, and Translation means you will receive prompt and reliable publishing and a global platform for your research to reach its full potential.

Bo‘lajak texnologiya fani o‘qituvchilarini tadkikotchilik kampetensiyasini rivojlantirish metodikasining mazmun mohiyati

Matqurbonova Inobat Ataxonovna[1]
[1]Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti, Sport faoliyati pedagogika va psixologiya fakulteti, “Pedagogika va psixologiya” kafedrasi

Anotatsiya

Mazkur tezisda bo‘lajak texnologiya fani o‘qituvchilarining tadqiqotchilik kompetensiyasini rivojlantirishga qaratilgan metodikaning mazmun-mohiyati yoritilgan. Tadqiqotchilik kompetensiyasining tarkibiy qismlari sifatida tahliliy fikrlash, muammolarni hal qilish qobiliyati, innovatsion g‘oyalar ishlab chiqish va ilmiy-texnologik yondashuvlar asosida ishlash ko‘nikmalari tahlil qilinadi. Metodikaning asosiy yo‘nalishlari–ilmiy loyihalashtirish, amaliy mashg‘ulotlar, integratsiyalashgan yondashuv va zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, xususan, ilmiy seminarlar va treninglar orqali amalga oshirish usullari ko‘rib chiqilgan. Xulosa o‘laroq, ushbu metodika texnologiya fani o‘qituvchilarining kasbiy salohiyatini oshirishga va ta’lim sifatini yaxshilashga xizmat qilishi ta’kidlanadi.

Kalit so‘zlar: Tadqiqotchilik kompetensiyasi, Bo‘lajak texnologiya fani o‘qituvchilari, Pedagogik metodika, Ilmiy loyihalashtirish, Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, Amaliy mashg‘ulotlar, Integratsiyalashgan yondashuv, Innovatsion yondashuv.

Kirish: Bugungi davrda ta'lim jarayoni innovatsion yondashuvlar, ilg‘or pedagogik texnologiyalar va zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalaridan foydalanishni talab qilmoqda. Bu jarayon, ayniqsa, texnologiya fani o‘qituvchilari uchun muhimdir. Bo‘lajak o‘qituvchilar nafaqat o‘quvchilarga ta'lim berishi, balki zamonaviy ilmiy izlanishlar olib borish qobiliyatiga ega bo‘lishlari lozim. Shu sababli, tadqiqotchilik kompetensiyasini rivojlantirish ushbu mutaxassislarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishda dolzarb masala hisoblanadi.

Tadqiqotchilik kompetensiyasi bu-o‘qituvchilarning ilmiy-ijodiy faoliyat olib borish, ma’lumotlarni tahlil qilish va o‘quv-tarbiyaviy jarayonni yangi pedagogik texnologiyalar yordamida tashkil etish qobiliyatidir. Ushbu kompetensiya o‘qituvchilarga dolzarb muammolarni hal qilishda mustaqil qarorlar qabul qilish va innovatsion yondashuvlarni qo‘llash imkoniyatini beradi.
Asosiy qism: Tadqiqotchilik kompetensiyasini rivojlantirish quyidagi asosiy tarkibiy qismlarni qamrab oladi:
Tahliliy fikrlash qobiliyati: o‘quv jarayonidagi mavjud muammolarni aniqlash va ularga ilmiy asoslangan yechimlarni taklif qilish.
Ijodiy yondashuv: innovatsion g‘oyalarni ishlab chiqish va ularni amaliyotda qo‘llash.
Metodik bilim va ko‘nikmalar: tadqiqot metodlarini bilish va ularni ta’lim jarayonida qo‘llash.
Axborot bilan ishlash malakasi: ilmiy ma’lumotlarni to‘plash, qayta ishlash va talqin qilish.
Rivojlantirish metodikasining asosiy yo‘nalishlari
Ilmiy loyihalashtirish: Talabalar o‘rtasida ilmiy loyihalarni ishlab chiqish va amalga oshirish jarayonlarini tashkil etish. Bunda har bir loyiha aniq ilmiy maqsad va vazifalarga ega bo‘ladi.
Amaliy mashg‘ulotlar: Tajriba-sinov ishlarini o‘tkazish va natijalarni baholash jarayonlari orqali o‘quvchilarning tadqiqotchilik ko‘nikmalarini shakllantirish.
Integratsiyalashgan yondashuv: Texnologiya va boshqa fanlar bilan integratsiyani kuchaytirish orqali kompleks fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish.
Ilmiy seminarlar va treninglar: Ilmiy muloqot orqali talabalar tadqiqotchilik faoliyatining mohiyatini chuqurroq o‘rganadilar.
Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish
Tadqiqotchilik kompetensiyasini rivojlantirishda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari katta ahamiyatga ega. Masalan, ma'lumotlarni yig‘ish, tahlil qilish va taqdim etishda sun’iy intellekt dasturlari, shuningdek, raqamli ta’lim platformalari qo‘llanilishi mumkin. Bu texnologiyalar nafaqat jarayonni tezlashtiradi, balki natijalarni yanada sifatli qiladi.
Natija: Bo‘lajak texnologiya fani o‘qituvchilarining tadqiqotchilik kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi o‘zining samaradorligi bilan ajralib turadi. Ushbu yondashuv quyidagi natijalarga olib keladi:
Kasbiy kompetensiyaning rivojlanishi
Tadqiqotchilik kompetensiyasiga ega bo‘lgan o‘qituvchilar murakkab pedagogik vazifalarni hal qilishda mustaqil qarorlar qabul qilish ko‘nikmalarini shakllantiradi. Bu ularga texnologiya sohasida chuqur bilim va amaliy ko‘nikmalarni egallash imkonini beradi.
Innovatsion yondashuvning kuchayishi
Zamonaviy ta’lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish imkoniyati kengayadi. Bo‘lajak o‘qituvchilar yangi pedagogik texnologiyalarni qo‘llash orqali ta’lim samaradorligini oshirishga erishadi.
Ilmiy-tadqiqot faoliyatining kuchayishi
Talabalar va o‘qituvchilar ilmiy loyihalarda faol ishtirok etib, ta’lim jarayonida o‘zaro hamkorlikni rivojlantiradi. Bu esa ularda tahliliy fikrlash, muammolarni aniqlash va ilmiy yondashuvlar asosida yechimlar ishlab chiqish ko‘nikmalarini kuchaytiradi.
Ta’lim sifatining oshishi
Tadqiqotchilik kompetensiyasiga ega bo‘lgan o‘qituvchilar ta’lim jarayonini ilmiy asoslangan yondashuvlar bilan boyitadi. Bu ta’lim muassasalarida sifatli o‘quv jarayonini tashkil qilish imkonini yaratadi.
Ijtimoiy-iqtisodiy ta’sirning oshishi
Tadqiqotchilik kompetensiyasi rivojlantirilgan o‘qituvchilar texnologiya sohasi rivojiga hissa qo‘shadi, bu esa jamiyatda innovatsion rivojlanish uchun zarur bo‘lgan mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi.
Xulosa va tavsiyalar
Tadqiqotchilik kompetensiyasini rivojlantirish bo‘lajak texnologiya fani o‘qituvchilarining kasbiy salohiyatini oshirishning muhim omili hisoblanadi. Bu metodika o‘qituvchilarga o‘quv jarayonida mustaqil qarorlar qabul qilish, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni qo‘llash, innovatsion g‘oyalarning ijodkori bo‘lish imkoniyatini beradi.

Ta'lim jarayonida tadqiqotchilik kompetensiyasini shakllantirish o‘quvchilarning o‘zlashtirish darajasini oshirish, ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish va ta’lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Shu sababli, ushbu kompetensiyani rivojlantirish metodikasi bo‘yicha ishlash pedagoglar uchun asosiy ustuvor yo‘nalishlardan biri bo‘lishi kerak.

Библиография

1. Гаффаров Л. Х. и др. Малака Ошириш Таълим Тизимида Ислоҳотлар: Инноватsіон Ғоялар //IJTIMOIY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIY JURNALI. – 2021. – Т. 1. – №. 5. – С. 43-49.
2. Gaffarov L. X. et al. VR TEXNOLOGIYALAR VA UNI TA’LIM TIZIMIDAGI O ‘RNI //SCHOLAR. – 2024. – Т. 2. – №. 3. – С. 101-106.
3. Abdullaev, N. (2020). Innovatsion pedagogika: nazariy asoslar va amaliy yo‘nalishlar. Toshkent: Fan nashriyoti.
4. Dewey, J. (1938). Experience and Education. New York: Macmillan.
5. Karimov, U. (2018). Ta’limda integratsiyalangan yondashuvlar. Toshkent: O‘qituvchi nashriyoti.
6. Shavkatov, I. (2019). Ilmiy-tadqiqot faoliyatining pedagogik asoslari. Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti Nashriyoti.
7. UNESCO (2021). ICT in Education: A Global Perspective. Retrieved from www.unesco.org.
8. Nazarova, G. (2022). Zamonaviy pedagogikada AKTning ahamiyati. Jurnal: Pedagogika va psixologiya masalalari, 3(1), 45-49.
9. Vygotsky, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge, MA: Harvard University Press.
10. Qurbonov, Sh. (2021). Loyiha asosida ta’lim berish metodikasi. Toshkent: Ta’lim nashriyoti.
11. Normuratov, B. (2020). Ta’limda innovatsiya va tadqiqotni tashkil etish. Toshkent: Yangi avlod.
12. OECD (2020). 21st Century Competencies in Education: Challenges and Solutions. Paris: OECD Publishing.